

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології
на тему:

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСЕМИ «РОТ» У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ
КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

Студентки групи Пкор19-20
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Корейська мова і література та
переклад, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська
Сорокотяги Єлизавети Вадимівни

Науковий керівник:
Стелюк Маргарита Андріївна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТЕЙ	7
1.1. Фразеологія як мовне явище	7
1.2. Класифікація фразеологізмів	10
1.2.1 Поділ фразеологічних одиниць корейської мови	13
1.3. Проблематика перекладу фразеологізмів	14
Висновки до Розділу 1	16
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСЕМИ «РОТ» У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ.....	18
2.1. Відтінок лексеми «рот» у 관용어 (ідіомах).....	19
2.2. Лексема «рот» як компонент 속담 (прислів'я)	25
Висновки до Розділу 2	31
ВИСНОВКИ.....	33
АНОТАЦІЯ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	37

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

1. ФО – фразеологічна одиниця

ВСТУП

Останні роки лінгвістика спроектувала свій новий напрям досліджень присвячений пошукам достеменних форм народної творчості у різнобічних віддзеркаленнях мовних одиниць та їх відповідників. Позиція мови тільки спонукає продовжувати та поглиблювати обізнаність у всіх її супроводах, адже вона, як ні що інше, передається з вуст в уста, довічно залишаючись відбитком суспільної думки та досвіду всього народу. Саме тому фразеологія постає ключем до поняття спорідненості мови та народу.

Безумовно джерело фразеологізмів завжди охоплювало народний фонд, що виражало самобутність історії та культури. Спираючись на це, вони характеризуються віковим функціонуванням та передачею через призму часу всеосяжних змін та їх відповідників, при цьому розкриваючи мову з іншої сторони у вивченні. Однак, це постало і досить тяжкою задачею, що породило велику кількість розбіжностей серед науковців і зробило фразеологію все ще неосяжною дисципліною. Таким чином, її наукове поле діяльності, не дивлячись на далеко не перше століття розмаїтих спостережень та наявних праць, ще знаходиться у стані повного розкриття та постає актуальним завданням для збагачування статку усіякої мови.

Фразеологічна складова корейської мови також не є винятком і продовжує зазнавати як і змін, так і розбіжностей. Бажання зрозуміти важливі аспекти, видозміни з специфічними критеріями та просто осягнути функціональні процеси мови, надихає нас заглибитись у цю сферу ще більше.

Актуальність теми полягає у розширенні кола праць для вивчення фразеології як окремого мовного явища, що допоможе прийти до термінологічної однозначності. Розгляд функціональних особливостей лексеми «рот» у фразеологізмах сучасної корейської мови характеризується актуальністю для визначення аспектів трансформації та належної інтерпретації для не носіїв корейської мови. Обмежена кількість відповідних досліджень, особливо з боку українського лінгвокультуроспростору, визначає необхідність доцільного розгляду цього питання.

Мета роботи полягає у висвітленні варіативних функціональних особливостей лексеми «рот» у фразеологізмах сучасної корейської мови.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

1. встановити теоретичні засади фразеологізмів;
2. відзначити розбіжні дефініції фразеології;
3. проаналізувати основні класифікації фразеологічних одиниць загалом, у тому числі корейської мови;
4. висвітлити труднощі перекладу та методів додання цього;
5. розібрати лексико-структурні особливості фразеологізмів з лексемою «рот» у корейській мові.

Об'єктом дослідження є лексема «рот» у фразеологізмах корейської мови.

Предмет дослідження становить функціональні особливості лексеми «рот» у фразеологізмах корейської мови.

Матеріалом дослідження стали фразеологічні вирази, в основі яких покладена лексема «рот», загальний обсяг яких становить понад тридцять одиниць, підібраних методом суцільної вибірки з матеріалів для вивчення корейської мови.

У роботі було використано наступні **методи** дослідження: метод компонентно-функціонального аналізу – для визначення дефініцій корейських фразеологічних одиниць; метод суцільної вибірки – для виокремлення достеменних прикладів і матеріалу; метод перекладацького та контекстуального аналізу, який дав змогу оцінити техніки інтерпретації відповідників і способи їх перекладу; метод кількісних підрахунків – задля встановлення поля поширення і функціонування окремих фразеологізмів з лексемою «рот» у сучасній корейській мові.

Наукова новизна полягає в тому, що в роботі удосконалено знання корейського фразеологічного фонду з конкретизованою складовою у вигляді лексеми «рот». Також уперше розглянуто вищезгадані фразеологічні одиниці у полі їх зв'язка з іншими компонентами та зміни відтінку значення. Ґрунтовний огляд дістав

подальший розвиток у розширенні вузького напрямку корейських особливостей для українських досліджень у подальшому.

Практичне значення одержаних результатів вбачається у збільшенні фактичного матеріалу для визначення теоретичних засад корейської фразеології. Отримані результати після розгляду фразеологічних виразів з лексемою «рот» можна буде зіставити з іншими, що у свою чергу збільшить попит у дослідженні і цієї специфіки.

Структура роботи. Робота складається з вступу, двох розділів, підрозділів та висновків до них, загальних висновків та списку використаної літератури, що налічує 21 джерело.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТЕЙ

1.1. Фразеологія як мовне явище

Фразеологію доцільно вважати ще переважно молодого мовною дисципліною, яка нещодавно почала привертати увагу великої кількості науковців та розглядатись як окремий розділ мовознавства. Українська сфера діяльності не є виключенням, що можемо підтвердити працями В. Д. Ужченко, І. К. Білодіда, Л. Г. Скрипник, В. М. Білоноженко, М. Ф. Алефіренко, Ю. Ф. Прадіда та інших.

Дебютні кроки у дослідженні фразеології співставляють з першою половиною ХХ століття та працею швейцарського лінгвіста Шарля Баллі «Французька стилістика» (1909). В ній він у окремому розділі обумовлює науку зі своїми спостереженнями, ґрунтуючись на результаті плинного аналізу (Bally, 1909). Ю. Ф. Прадід, спираючись на це та беручи за першоджерело його працю, переказує у своїй статті висновок, якого він дійшов: «якщо в якомусь словосполученні кожна графічна одиниця втрачає частково або повністю своє значення і лише словосполучення в цілому зберігає чіткий смисл, то можна стверджувати, що маємо справу з фразеологічним виразом» (Гнатюк, & Самойлова, 2011, с. 50).

Пізніше, приблизно у 1920-х – на початку 1930-х років вкорінюється чітка думка виокремлення власного розділу мовознавства, який буде займатися виключно фразеологією на науковому рівні. Таким чином, дослідники, розширюючи зазначене Ш. Баллі поле діяльності та доповнюючи його висновки своїми результатами, створили великий попит на дисципліну. Згідно зауважень Ю. Ф. Прадіда, саме наявність достатньої кількості праць цієї тематики (В. В. Виноградова, Б. О. Ларіна, Н.А. Москаленко) і призвела до суттєвого розширення ролі фразеології та сфери її досліджень в загальному значенні (Гнатюк, & Самойлова, 2011).

Однак не всі питання можна вважати обговореними та зведеними до спільного консенсусу. Вкрай обширна сукупність багатосарових семантичних та структурних

одиниць сталого сполучення слів є головною перешкодою, що зумовлює загальні поняття та діапазон проблематики даної галузі досі відкритою темою (Білодід, 1973). Отож, допоки не буде належного розкриття фразеології як лінгвістичної дисципліни, це буде заважати розгляду цієї сфери в повному обсязі і у подальшому.

Спираючись на спрямованість та критерії дослідження, термін «фразеологія» може варіюватись та набувати декількох значень – обширного та узагальненого. При таких обставинах мовознавці розглядають його з двох боків: частина ставить за мету дослідити всі типи сталих лексичних сполук, коли ж інші – приділяють увагу виключно конкретним виразам з усталеною структурно-семантичною специфікою (Скрипник, 1973).

Згідно розбіжності у поглядах фахівців при аналізі фразеологічного поля трактують його поняття по-різному. М. П. Кочерган, працюючи з фразеологією на постійній основі, інтерпретує її як «комплекс фразеологізмів однієї мови» та «розділ мовознавства, що ставить на меті опрацювання фразеологічного підрозділу мови» (Кочерган, 2001, с. 290). У свою чергу, І. К. Білодід у власній монографії оцінює фразеологію як дисципліну, що приділяє увагу як сучасному стану, так і набутих у мові історичним змінам (Білодід, 1973). Я. Баран і М. Зимомря, посилаючись на А. Білецького, подають інше визначення, де фразеологія «як цілісний об'єкт-сукупність елементів з системними властивостями, що передбачає наявність гомогенних, однорідних одиниць» (Баран, & Зимомря, 1999, с. 42).

Питання щодо вивчення витоків фразеологізмів та їх властивостей разом з висвітлюванням правил і законів, згідно яких їх застосовують у повсякденному мовленні, висувають предметом цієї окремої науки (Кочерган, 2001; Грищенко, 2002).

Насамперед І. Юшук розширює ФО до сталого словосполучення, яке грає роль цілісного за значенням виразу (Юшук, 2012). В цьому сенсі за необхідністю використання фразеологізму, мовець «його вилучає, як і слово, в готовому вигляді зі свого фразеологічного запасу, а не будує його заново» (Кочерган, 2001, с. 241).

Відповідно це все вказує на прямий зв'язок зі словом. В більшості випадків воно і ФО підпорядковуються один одному, постають як окремі слова, де другий набуває

роль єдиного знаку (наприклад, *без року тиждень* – «нещодавно»; *кіт наплакав* – «мало»; *льоду посеред зими не випросиш* – «скнара») (Кочерган, 2001; Білоноженко, Гнатюк, Дятчук, Неровня, & Федоренко, 2003). Крім того, це перетворення та протилежний інтерпретаційний вихід значення посилає на наступний значущий підпункт – внутрішню форму фразеологізмів. Її Т. Кияк описує за допомогою перетворення та метафоричності, що мають тенденцію змінюватися протягом часу та міняти значення (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006).

ФО дійсно репрезентується на тлі усталених конструкцій з відмінними лексично-граматичними елементами та їх окремим змістом, що розходиться зі схожими за видом синтаксичними структурами, і не посилається на основні правила граматики та семантики. Розглянув це більш детально А. Грищенко, а згодом обґрунтував та підсумував, що ФО варто характеризувати ще й у якості спорідненого цілого (Грищенко, 2002).

Погоджуючись з останніми висловами, природньо буде розглянути та проаналізувати наявні дослідження. Звернемо нашу увагу на виявлення розбіжностей на прикладі М. Кочергана (2001) щодо відмінностей вільного словосполучення *кури не клюють* і фразеологізма *кури не клюють*.

У першому варіанті всі слова розглядаються у своєму першочерговому значенні без виключень. Це дозволяє нам формувати речення з різним порядком слів, не переймаючись, що зміст буде порушено. Наприклад, *це зерно не клюють кури* і *кури це зерно не клюють* мають дещо інший граматичний порядок, хоча значення зовсім не відрізняються, що доводить вищезазначене (Кочерган, 2001). Виходячи з цього, можна додати, що під час трансформації у більш пестливу форму (наприклад, *курочки*) або додаванні будь-якого слова в середину прикладу дане сполучення слів і далі залишиться у загальному значенні. Зауважуємо це і приходимо до висновку, що окреслює гнучкість вживання вільного сполучення слів.

Що стосується ФО, то безумовно вживання повного значення всіх слів не буде правильним твердженням, бо воно характерне цілому виразу і є єдиним. Зауваження

витає і у наступне – зміна порядку слів не побудує еквівалентність, а навпаки переробить стійкий вираз у звичайне словосполучення. На додачу, суттєва відмінність поширюється, в свою чергу, і на те, що зменшувальні форми та додавання зовсім іншого слова не будуть притаманними у цьому випадку, бо трансформують сталий вираз у зовсім іншу частину мови. Таким чином, маємо ширше уявлення щодо непорушної фразеологічної стійкості, єдиного конкретного значення та встановленої граматичної конструкції (Кочерган, 2001).

Отже, хоч і не всі науковці співвідносять свої погляди стосовно фразеологізмів з доказовими висновками інших, полишаючи цю тему у стані непорядкованості одному констатованому джерелу, все ж простежується спільна тенденція. Природа фразеологізмів має чіткий фундамент, який моментами схожий за схемою будови на інші структурні одиниці. Оцінюючи та сильніше заглиблюючись у функціонування цього витоку, можна констатувати, що поєднання згаданих критеріїв і постає провідним як напрямом, так і основою головної ідеї ФО.

1.2. Класифікація фразеологізмів

Визначення класифікації фразеологізмів завжди посідало найвищу сходинку в обговоренні явища фразеології, як і будь-якої дисципліни від самого початку. Через наявність багатьох різноманітних ознак, які дослідники розглядали окремо і розподіляли на групи, це питання схильне до неоднозначного формулювання та простежується у наявності великої кількості класифікацій.

Найбільшої відзнаки отримала класифікація ФО В. В. Виноградова. Його фразеологічна теорія ґрунтується на ступені перетворення, що окреслюється змінами значення слова залежно від його використання в різних синтаксичних і стилістичних структурах з метою створення фраз (Білодід, 1973).

Розташування компонентів і те, як семантика цілого висловлювання співвідноситься із семантикою його окремих компонентів, зумовлюють розходження

з фразеологічними одиницями, незважаючи на те, що вони є зв'язаним смисловим цілим (Скрипник, 1973). Загалом детальне пояснення їх функції і постало першочерговою причиною формування окремого виду впорядкованої систематизації, що охоплювала б всі особливості. Отож, В. В. Виноградов здійснює класифікацію ФО відповідно до трьох типів – зрощення, єдності та сполучення (Ужченко, & Ужченко, 2005).

Фразеологічні зрощення (ідіоми) окреслюють як «семантично неподільні фразеологічні одиниці, значення яких не впливає зі значень їх компонентів» (Кочерган, 2001, с. 244). До них належать такі приклади, як: *дати кучми* – «побити», *пекти раків* – «червоніти від сорому», *розбити глек* – «посваритися» (Білоноженко, Гнатюк, Дятчук, Неровня, & Федоренко, 2003). Пов'язано це насамперед зі сталістю висловів та їх неподільністю, бо бачимо, що значення окремих лексем не відбивається і не відіграє жодної ролі.

Ще однією відзнакою ідіом постає певна нестача їх внутрішньої форми, що співвідносить їх з морфемами (Білодід, 1973). Зважаючи це, ні що крім етимології не зможе роз'яснити ланцюг остаточного виникнення, та навіть це потребує вкрай плинного аналізу. З цього витікає проблематика перекладу та підбору еквівалентів ФО відповідного поля.

Семантична неподільність може бути викликана наявністю або підтримкою наступних факторів: 1) застарілих слів, переважно тих, що вийшли з щоденного вжитку та незрозумілі більшості; 2) граматичних архаїзмів; 3) втратою активного синтаксичного зв'язку у встановлених межах (Скрипник, 1973).

Фразеологічні єдності, згідно визначення В. В. Виноградова, на яке спирається Л. Скрипник та ін., також становлять семантично неподільні ФО, проте загальне значення одиниці виводиться зі значень її компонентів (Скрипник, 1973; Білодід, 1973; Грищенко, 2002). Останні, що належать до певної частини мови (іменник, прикметник, дієслово тощо) і не становлять повного речення, характеризуються повною семантичною трансформацією. У результаті їхнє остаточне значення передається за

допомогою узагальнених контекстуальних ознак у мовленні (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006).

Усталені вирази, цитати, мовне кліше, прислів'я та приказки, притаманні як і для літературних стилів, так і для усного вжитку, теж відносять до цього типу класифікації. Їх спільна риса походить на те, що всі вони можуть бути описані та визначені за допомогою послідовної логічної основи (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006). Оцінюється, що ФО можуть виникати через синтаксичну специфічність, граматичну конкретику вживання або наявність виразних конотацій, що наголошує на їх семантичній неподільності (Білодід, 1973).

Фразеологічне сполучення осягає абсолютне чітке значення компонентів, з яких відбулося творення, однак наявне зв'язання одного зі слів (Юшук, 2012). Лексикографічні джерела можуть ідентифікувати більший перелік фразеологічних одиниць, визначених їхнім репрезентативним іменником, але навіть словникове тлумачення не обов'язково дасть результати (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006). Іноді пояснення може вмотивовуватися синонімами, як от: *нагла смерть* – «несподівана смерть». В такому випадку синтаксис фразеологічних зворотів втрачає мінливість та спирається на встановлений зміст (Скрипник, 1973).

Безумовно цей розподіл вніс великий вклад у становлення питання ФО, це зрушило з мертвої точки попередні лінгвістичні положення та заохотило до ще більш конкретного удосконалення семантичних принципів. Тим, хто досяг приголомшливого успіху в доповненні трьох заздалегідь визначених розрядів та виділення четвертого класу – фразеологічного виразу, був професор М. М. Шанський (Кочерган, 2006). Як і інші категорії ФО, ця група характеризується стійким ідіоматичним поєднанням кількох слів та наявністю висловів, прислів'їв та приказок (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006).

Запропонований ним ще один тип має на увазі словосполучення, які складаються зі слів із самостійними значеннями, але вони закріплені за своїм складом і вживанням: *серйозно і надовго; не все те золото, що блищить*. Єдина відмінність від решти типів, що вигадуються носіями мови, полягає у їх відтворюваності як уже

існуючих змістовних структурних одиниць (Білодід, 1973). До того ж, вирази, котрі передають повну думку чи емоційну реакцію у формі повного речення, закріпилися в мові як стійкі фрази завдяки їхньому постійному використанню та переосмисленню з плином часу (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006).

Українська сфера достатньо молодій лінгвістичній галузі теж набула популярності та упорядкувала ФО на власний лад. Так, з огляду на те, що частина запропонованих раніше класифікацій сформувалися на базі певної мови і часами не могли накладатися на фразеологічний склад української мови, Л. Скрипник висунула власний поділ:

- 1) ФО українського фонду. Відображаються історичними подіями;
- 2) запозичені ФО. Утворюються внаслідок перенесення на український лад:
ab ovo – «з давніх-давен»;
- 3) фразеологічні кальки. Вмотивовані дослівним перекладом: *struggle for life* – «боротися за існування» (Скрипник, 1973).

Така запропонована науковицею класифікація дійсно відбиває більш доцільно зміст та принцип ключового загалу фразеологізмів українського складу та підтверджує, що кожна мова потребує власне пояснення розподілу ФО.

1.2.1. Поділ фразеологічних одиниць корейської мови. Корейська мова не є винятком і має широкий пласт фразеологічної лексики, проблематика якої охоплює і її розподіл, що стає перешкодою при поглибленому вивченні корейської мови та спонукає до пошуку роз'яснень у працях спеціалістів. В україномовному суспільстві особливої уваги цій темі приділяє В. Жила у своїх статтях «Фразеологічні одиниці та прислів'я як об'єкт лінгвістичних досліджень у корейській мові» (2011) та «Основні джерела походження корейських фразеологізмів» (2014).

Загальною рисою ФО в корейському мовознавстві є їх розподіл за джерелами виникнення, тому схемі систематичного поділу притаманно мати декілька варіантів залежно від періоду, на який опираються лінгвісти. Встановлений порядок Хо Соком

узагальнює фразеологізми до питомо корейських, китайського походження та інших. На противагу цьому, Мун Ким Хьон виокремлює чотири типи, додаючи до попередніх двох ще єдиний тип питомо корейських і китайського походження (고유어-한자어) та питомо корейських і запозичених (고유어-외래어) (Жила, 2014).

В свою чергу, В. Жила зазначає, що об'єктивну класифікацію у вигляді трьох шарів походження корейських ФО: 1) питомо корейські; 2) китайського походження; 3) запозичені з інших мов, – надав Ту Джон Ха (Жила, 2014). Здебільшого на неї спираються у своїх дослідженнях більшість вчених, хоча третина намагається вдаватись до порівняння корейської специфіки фразеологізмів на основі даних європейських мов, що стимулює подальшу розбіжність. Саме тому в наукових колах питання стосовно корейських ФО рахується відкритим, хоч базові складники сформовані протягом великого проміжку часу та використовуються у багатогранних аналізах (Жила, 2011).

Отже, створення та наявність такого спектру класифікацій, безсумнівно, розширило місце фразеологічної теорії та полегшило сприйняття функцій, охоплених у всілякі підпункти. Однак вичерпне дослідження та підстановка під сьогоденні реалії мовних змін указує і на вразливі місця: невмотивованість, недосконалість пояснення, мале поле охоплення та непослідовність у визначеннях. Тому потреба редагування наявних класифікацій, фіксуєчи всі помилки попередників у чіткому порядку, розповсюджується серед представників кожної країни та перебуває в полі зору сучасної лінгвістики і далі.

1.3. Проблематика перекладу фразеологізмів

Проблема інтерпретації ФО набула великого розголосу ще з моменту устаткування самої дисципліни. Згадане явище мотивується своєю неоднаковістю та самобутністю, що окреслює межі історії або художніх творів народу, тому часом

складно підібрати адекватні відповідники та пояснити вираз, не маючи контексту та поглибленого знання мови.

Проблематика тлумачення ФО зазвичай постає через особливості функціонування та джерела їх походження. Тому частою квестією при перекладі постають прислів'я, приказки та крилаті вирази, що окреслюють переважно народний пласт. Хоча їх категорія не є широко визнаною, вони вважаються частиною фразеологічного прошарку мови та постають вагомим випробуванням для перекладача (Грищенко, 2002).

За визначенням Л. Скрипник: «Прислів'я – це виражене структурою народне висловлення повчального змісту, яке формулює життєву закономірність або правило, що є широким узагальненням багатовікових спостережень народу, його суспільного досліду» (Скрипник, 1973, с. 25). Вони можуть керувати загальними народними настановами, які слухач повинен виконувати в конкретній ситуації, або можуть характеризуватися систематичністю, і в обидвох випадках перебувають у формі речень (часто з римою) (Грищенко, 2002).

Другим пунктом постають приказки, що характеризуються стійким коротко складовим змістом з повчальним підтекстом. Відмінна риса від прислів'їв простежується у тому, що вони мають «буквальний» намір, тобто використовуються безпосередньо у відповідь на певні життєві обставини (Грищенко, 2002).

Крилаті вирази співставляють з відомими промовами або висловлюваннями, які часто повторюються як у письмовій, так і в усній мові, служачи відповідним посиленням на першоджерело – письменника, вченого або політичного діяча (Скрипник, 1973).

Переклад зокрема ФО фіксують декількома способами, спираючись на наступні чинники: еквівалент, аналог, калькування, описовий переклад або зміну графічної структури зі збереженням змісту (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006). Факт того, що прямий еквівалент не наявний в іншій мові не обов'язково означає, що передати його значення через переклад поза можливостей, адже для відбиття змісту використовують

різні техніки. Нееквівалентність на лексичному рівні так чи інакше вказує на те, що його не можна передати слово в слово (Білоус, 2013).

Калькування або дослівний переклад нині посідає значуще місце для тлумачення сенсу мовних одиниць. Цей прийом передбачає заміну складових частин нееквівалентної мови їхніми буквальними еквівалентами або перекладами в цільовій мові (Білоус, 2013). Інтерпретація не передбачає наявності ФО, однак, отриманий вислів доступний для зберігання культурної автентичності та народних реалій мови оригіналу (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006).

Перевага описового методу полягає у покриванні всіх аспектів, саме тому його синонімічно називають пояснювальним, однак вагомим мінусом постає його багатослівність, яка певною мірою негативно відзначається на якості перекладу (Білоус, 2013). І останній зразок підбору відповідностей з порушенням оригінальних граматичних правил трактується перекладацькою винахідливістю, коли створюється на основі реалій новий вислів або прислів'я, повністю відбиваючи першотвір та за можливою модифікацією (Кияк, Огуй, & Науменко, 2006).

Зрештою, відтворення фразеологізмів та похідних від них типів важко досягається без допомоги інверсій та змін, що створює особливо негативне плетиво обставин, де людина без практики та досвіду не зможе забезпечити успішне перетворення. У таких випадках отриманий вислів не буде доступним іноземним носіям і справлятиме враження несумісності з загальноприйнятими граматичними нормами. Самі ці аспекти і постають як головною проблемою, так і черговим завданням для розширення перекладацької інтуїції, адже що як не ФО є вираженням самобутності, яку слід зачепити при перекладі.

Висновки до Розділу 1

Наукове поле діяльності фразеології, не дивлячись на далеко не перше століття розмаїтих спостережень та наявних праць, ще знаходиться у стані повного розкриття

та постає актуальним завданням для збагачування статку усілякої мови. Розбіжність у думках і двошарове сприйняття на перший погляд загальновідомих суджень є вагомим доказом вищезгаданого.

У сучасній українській сфері не спостерігається достатній обсяг галузевих даних, щоб звели питання ФО до єдиного витoku та зробили загальну дисципліну незалежною в порівнянні з запропонованими іноземними теоріями. Однак висунення систематичного поділу на основі української мови стовідсотково є першим кроком у істотній науковій розробці та подальших напрямках цієї галузі.

Важливим фактом фразеологізмів є їх самобутнє вираження народної історії та культури. Ретельний розбір дає можливість прослідкувати за тисячолітнім творенням та народними наративами крізь призму часу, що стає у нагоді під час опанування мов, як і своєю у ширшому та професійному колі, так й іноземної, що зробить їх знавця справжнім фахівцем культуро-побутового фонду. Базуючись на згаданих пунктах, наша робота присвячена дослідженню вищезазначених чинників у контексті корейської мови.

Порівняно з іншими мовами, проблематика розподілу ФО корейської мови не є показовою. Більшість фразеологічних питань лінгвісти схильні розглядати, орієнтуючись на варіант класифікації Ту Джон Ха, що чітко окреслює межі головних груп корейських фразеологізмів.

Першочерговою задачею перекладача є вміння розпізнати ФО у тексті та вирішити який спосіб буде прийнятним для їх розкриття. Тільки користуючись таким порядком, можна не зруйнувати граматичну структуру з логічною послідовністю у сприйнятті та передати інформацію зі всіма смисловими компонентами, спираючись на загальноприйняті правила.

У наступному розділі нашого дослідження ми зосередимо безпосередню увагу на розгляді функціонування лексеми «рот» у фразеологізмах корейської мови та її варіативності.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСЕМИ «РОТ» У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

Минуле мови ілюструє нам споконвічну історію, сповнену як труднощів, так і позитивних моментів. Мова є нашим спадком, а з її допомогою маємо змогу прослідкувати за процесами формування, зрозуміти принципи складних перетворювань та їх завдання. Крім того, вказаний фундамент висвітлює нам величезний перебіг обставин, що вплинули на всеосяжні зміни та власну модернізацію.

Тисячолітній скарб, що несе у собі культурну спадщину, побут та ідіоматичний світогляд народу, знайшов природне відображення у фразеологізмах. Зрозуміло, вони без виключень репрезентують національну самобутність та розкривають процес змін увіковічений в словникових компонентах. І встановлюючи це з їх допомогою в повному обсязі без жодних лексичних втрат та непорозумінь, маємо можливість збагнути різнобічність культурного всесвіту, духу відповідної мови, її звичаї та бачення світу з іншої точки зору. Таким чином, робота на цьому рівні відкриває ще одні двері у вивченні іноземної мови, що надалі вплине на рівень окреслених меж на початку і допоможе у найголовнішому – розумінні мови, а не простій можливості щоденного спілкування, чого може досягнути більшість.

У Розділі 1 ми, розглядаючи достеменні висновки корейських мовознавців, відокремили одну класифікацію ФО, властиву корейській морфології, яка включає в себе питомо корейські, китайського походження та запозичені фразеологізми (Жила, 2014). Це вже звужує кордони нашого запланованого аналізу, але все-таки завбачає належну потребу в більшій конкретизації поля діяльності для встановлення точніших як мірил, так і розрізнення, що збудує основу нашого спостереження.

Ще більш конкретика полягає в загальноприйнятій нормі розподілу підгруп корейських фразеологічних одиниць на фразеологічні вирази або ідіоми 관용어, народну мудрість в колі 속담 та ФО, котрі мають китайське походження, 고사성어

(Жила, 2014). На кожну з цих груп, окрім останньої, ми звернемо окрему увагу та зазначимо ряд критеріїв, що відрізняють ФО в межах однієї групи.

2.1 Відтінок лексеми «рот» у 관용어 (ідіомах)

Вагому частку всіх корейських ФО складають ідіоми, де структуро-смилова частина розходиться від звичайного способу вжитку, що може скласти проблему під час процесу навчання не носія мови. Для розкриття цієї проблематики найкращим рішенням буде обрати один з часто вживаних складників у фразах і згідно його варіативності простежити зв'язок та поєднання з іншими словами.

Відповідно, на прикладі окремих ідіоматичних виразів ми можемо простежити за семантичними особливостями лексеми «рот/입». Загалом, її значення розповсюджується на апарат мовлення, але наявні й трохи інші нюанси, як от, наприклад:

1. *입만 살다* (букв. жити тільки ротом) – «марнославити», «ляпати язиком» (Choi, 2019). Даний вираз характеризує невпинне повторювання правдоподібної балачки, без втілення цього в життя або отримання очікуваного результату з боку іншої людини, що лише залишається на рівні пустих розмов. Хоч інтерпретуючи, ми не зводимо до наявної лексеми, проте простежуємо її відтінок у отриманих поясненнях, а відтворений аналог посилає до приблизного місцезнаходження об'єкта.

Приклад вживання: *서현이가 입만 살았지 실제로는 아무것도 못 하더라고요.* – «Со Хьон тільки ляпає язиком, а насправді нічого не вмє робити» (Choi, 2019). Речення ми зводимо до використання української ФО, що зберігає покладену структуру, але слід зазначити, що використання звичайного дієслова зможе передати те, що хотів сказати мовець. Все залежить від вподобань перекладача та його бажання до більшого чи меншого проценту передачі оригінального змісту.

2. *입만 아프다* (букв. тільки рот болить) – «як горохом об стіну» (Lee, & Lee, 2017). Даний приклад присвячується ситуаціям, в яких людина марно багато разів загострює увагу на чомусь, а інша сторона не враховує те, що неодноразово обговорювалось або ігнорує зауваження у подальшому. Необхідна лексема не подається при перекладі, однак її поданий варіант спирається на повторювану дію, зумовлену процесом говоріння. Здебільшого вираз має негативний підтекст.

Приклад вживання: *내가 입만 아파서 말을 안 한 거지.* – «Я не казала про це, бо було б як горохом об стінку» (Choi, 2019). Необхідний еквівалент полегшує завдання передачі та описує належний тон. Крім того, інколи можемо зустріти замість граматичної частки *-만*, називний відмінок у формі *-이*, значення ФО від цього не змінюється.

3. *입이 닳다* (букв. зношувати рота) – «постійно повторювати» (Ruun, 2018). Часто йде у зв'язці з дієсловом *말하다* («говорити») або *얘기하다* («розповідати»).

Приклад вживання: *남편한테 술 좀 줄이라고 입이 닳도록 얘기했는데 아무 소용이 없네요.* – «Я постійно кажу чоловіку зменшити споживання алкоголю, але це марно» (Ruun, 2018). В реченні пропонується ідіома переважно буде перекладати за допомогою прислівника, адже у корейській мові вона йде опліч з *-도록*.

4. *입에 거미줄 치다* (букв. плести у роті павутиння) – «голодувати», «покласти зуби на полицю» (Lee, & Lee, 2017). Цей вислів демонструє скрутні обставити, при яких людина голодує через нестачу їжі. Хоча мова йде про процес прямо пов'язаний з ротовою порожниною, *입* не здобуває рівнозначника. Точний перенос морфем не є відповідником, бо в інакшому випадку порушиться як і цілкова структура, так і сприйняття у мові перекладу. До того ж, наявність фразеологізма-еквівалента повністю не гарантує застосування у всіх обставинах, адже джерело походження – розмовна мова.

Приклад вживання: *입에 거미줄 칠까 걱정하던 옛날에는 이런 학생들이 없었는데 살기 좋아진 요즘 아이들이 더 이상하다고 하세요.* – «Вона каже, що раніше, коли хвилював голод, таких учнів не було, а тепер з покращенням життя діти стали дивними» (Lee,

& Lee, 2017). Розглянута ідіома в реченні може виступати як іменник. У такому разі значення лексеми «рот» трансформує до іменника голод. Орієнтуючись на контекст слід зважати всі за і проти, адже у нашому випадку ні еквівалентна ФО, ні першочергове дієслово не застосувалися, а потребували заміни на меншу семантичну конструкцію, що позбавило текст навантаження.

5. *입이 심심하다* (букв. роту нудно) – «хотіти кинути щось до рота» (Електронний словник корейської мови Naver). Буквальний переклад гарно подає інформацію, адже це діяння супроводжується не голодом, а просто бажанням перекусити. У крайніх випадках говориться ще про прагнення щось сказати.

Приклад вживання: *입이 심심한데 뭐 먹을 거 좀 없어요?* – «Щось хочу до рота кинути, що у тебе є?» (Електронний словник корейської мови Naver). Рахується досить новою фразою та більше схиляється до сленгу, тоді ж природньо стикнутися і з проявом емоцій з *-하네* на кінці.

6. *입에 대다* (букв. покласти до рота) – «куштувати», «їсти» (Електронний словник корейської мови Naver). Вказує на вживання їжі, напоїв або паління.

Приклад вживання: *나는 간이 나빠진 이후로 술을 전혀 입에 대지 않고 있다.* – «Через проблеми з печінкою, я не вживаю алкоголь» (김태웅, 2015). Згідно цьому реченню, варто додати, що здебільшого можливо зустріти і варіанти вживання з часткою заперечення *지 않다*, тоді зміст структурується на «невживанні».

7. *입에 침이 마르다* (букв. у роті слина висохла) – «підносити до небес», «неодноразово говорити про щось /когось» (Choi, 2019). У цьому випадку вислів вживається, коли хтось безупинно говорить з метою похвалити когось або чимось вихвалитися. Простежуємо відношення процесу говоріння і апарата, який його «проектую». Часто відповідне нейтральним емоціям, але наявне роздвоєння у вираженні емоційної сполуки: від позитивної до тієї, що викликає роздратування.

Приклад вживання: *예준 씨, 뭘 했는데 과장님께서 입에 침이 마르도록 예준 씨를 칭찬해요?* – «Пане Є Джун, що Ви такого зробили, що начальник відділу Вас так розхвалює?» (Choi, 2019). Речення натякає на зацікавленість співрозмовника. Окрім

того, як у цьому прикладі, вираз переважно вживається у поєднанні з граматичною конструкцією -도록 або -게 하다, що підкреслює вплив однієї сторони на іншу та заохочення певних обставин до виконання даної дії.

8. *입이 가볍다* (букв. рот легкий) – «балакучий» (Електронний словник корейської мови Naver). Призначення цієї ідіоми – позначення людини, яка не вміє тримати рот на замку та розповідає секрети іншим людям. В принципі, маючи на руках навіть дослівний переклад, можна вже провести логічний ланцюг і звести іменник з прикметником до стану, коли немає рамок, що перешкоджають говорінню, що згодом перетвориться на правильне пояснення – невміння зберігати таємниці або необережне спілкування з розкриттям таємниць близького оточення.

Приклад вживання: *지우 입이 가벼운 건 알고 있었는데 이렇게 가벼운 줄은 몰랐네.* – «Я знав, що Джі У балакуча, але не уявляв, що наскільки» (Choi, 2019). Акцентуючи увагу на граматичній структурі, слід зазначити, що оригінальний вираз, в якості опису людини, нерідко подається у дієприкметниковому звороті -은/ㄴ. Це дає змогу у мові перекладу застосувати як прикметник, так й іменник для позначення такої характеристики. Відповідати на ці особливості буде «пліткарка», тобто «Я знав, що Джі У пліткарка» також влучно відповідає покладеному опису.

9. *입이 무겁다* (букв. рот важкий) – «тримати язик за зубами» (Choi, 2019). На противагу двом попереднім прикладам, цей несе позитивну складову характеру і є антонімічним до них. Критерії вживання – окреслення вміння зберігати таємниці або позначення тихої людини з подібною здібністю. Передбачається великий перелік українських аналогів, тому на якому саме зупинитися – побажання укладача.

Приклад вживання: *저 보기보다 입이 무거운 사람이에요.* – «Я краще тримаю язика за зубами, ніж здається» (Choi, 2019). Стилiстичні особливості в повному обсязі повторюють зображення останнього негативного відповідника. Єдине «але» споглядається у неможливості підібрати іменник-еквівалент, тому єдине, що можемо запропонувати замість ФО – описовий спосіб переробки. Втім, слід не зловживати

його допомогою, бо перероблений коротенький вираз у вкрай масивний не буде виглядати ні естетично, ні структуровано вірним.

10. *입 바른 소리* (букв. правильний звук з рота) – «відверта розмова» (Ruun, 2018). ФО відповідає як позитивному відтінку, так і негативному. З одного боку, говорить про сміливість спікера, а з іншого – знехтування почуттями або обставинами оточення.

Приклад вживання: *그는 회사의 부당한 근무 환경에 대해 입바른 소리를 했다가 해고 당했다.* – «Його звільнили після відвертої розмови про несправедливі умови праці на фірмі» (Ruun, 2018). Від *입 바르다* – «бути прямолінійним» походить дієслівна сполука *입 바른 소리를 하다* – «говорити відверто».

11. *입이 귀에 걸리다* (букв. рот підвішений до вух) – «широко посміхатися» (김태웅, 2015). Наголошує на радісному стані душі або моменті захоплення. Запропонований вираз найбільше виражає задіяння необхідного нам слова та підкреслює його функціональну діяльність.

Приклад вживання: *아들이 퇴원했다는 소식에 그는 입에 귀에 걸려서 병원으로 달려갔다.* – «Почувши, що сина виписали, він з широкою посмішкою помчав до лікарні» (김태웅, 2015). Безумовно речення включає у себе відрядну годину, що задає появу експресивності. В тому випадку, наявність граматик на підкреслення емоційної реакції (-네요, -군요) не буде чимось неочікуваним.

12. *입이 귀밑까지 찢어지다* (букв. розірвати рота до вух) – «посміхатися від вуха до вуха» (Електронний словник корейської мови Naver). Відчувати велику радість та щиро посміхатись роззявивши рота. Є синонімом до попереднього вислову.

Приклад вживання: *그 아이는 선물을 받고 입이 귀밑까지 찢어졌다.* – «Дитина посміхалася від вуха до вуха, отримавши подарунок» (Електронний словник корейської мови Naver). На додачу, не буде помилкою, використати і варіанти перекладу синонімічної фрази.

13. *입이 (딱) 벌어지다* (букв. відкривати (широко) рота) – «щелепа відвалюється» (김태웅, 2015). Сприймаємо у переносному значенні. Лексема «рот» є видимою

складовою та вказує на подив. Прислівник *딱* тут для підсилення суцільного змісту, бо ілюструє сам вид широко роззявленого рота. У межах правил його можуть упускати, бо ідіомі й так властивий опис згаданого вище. В інших ситуаціях – залишають для емоційного підкреслення, що характерно корейській мові.

Приклад вживання: *백화점에서 본 가방이 마음에 들어서 가격표를 봤는데 입이 벌어질 만큼 비쌌다.* – «Мені сподобалася сумка, яку я побачила в універмазі. Але у мене ледь щелепа не відвалилася від того, якою дорогою виявилася та сумка, коли я подивилася на цінник» (김태웅, 2015). Гарною пропозицією для підкреслення непрямого сприйняття буде додати до ФО заперечну частку *не*, що пом'якшить всю заключну частину. Для роз'яснення приголомшення в частині ситуацій ідіома буде, як і в цьому реченні, вживатися в зв'язці з граматиною *-(으)ㄴ 만큼* на позначення ступеня і, до того ж, у формі майбутнього часу для підкреслення умовності.

14. *입이 짧다* (букв. рот короткий) – «вибагливий», «мало їсти» (Choi, 2019). В обидвох варіаціях зачіпає лише контекст їжі. Безпосередній зв'язок відтіняє лексема, оскільки у цій ідіомі проводиться пряма паралель з прийомом їжі у малих порціях. А спектр охоплення вбачається у позначення вибагливої в їжі людини або того, хто їсть зовсім трохи. Маючи два різновиди пояснень, слід відштовхуватися від змісту розповіді для уникнення перекладацької помилки.

Приклад вживання: *제 동생은 입이 짧아서 음식을 조금 밖에 먹지 않아요.* – «Мій молодший брат вибагливий їдок, тому не їсть багато» (Choi, 2019). Друга частина речення розкриває всю суть та підштовхує на правильну вибірку з нашого переліку значень, що наголошує на закономірності неквапливої роботи та перекладу всіх мовних одиниць. Разом з цим частенько прикметник *짧다* може набути своєї дієслівної форми *짧아지다*, що буде посилатися на набування цієї характеристики та супроводжуватися збільшенням пояснення до «втратити апетит».

15. *입에 풀칠하다* (букв. намазати клеєм у роті) – «зводити кінці з кінцями», «перебиватися з хліба на воду» (Електронний словник корейської мови Naver). Фраза покладає в основу важке бідне життя з незначною кількістю продуктів харчування.

Під опис потрапляє людина, що стикається з нестатками і ледве долає матеріальні труднощі.

Приклад вживання: *아버지의 월급으로는 우리 식구들이 입에 풀칠하기도 쉽지 않았다.* – «На батькову зарплату нашій родині нелегко було зводити кінці з кінцями» (김태응, 2015). Під час виконання перекладу допускається ігнорування ФО, це пов'язано з наявністю *쉽지 않다*, що вже проектує картинку труднощів, але для уточнення усіх складників це було зроблено. Відмінна особливість також втілює у собі спільне функціонування з граматиною *-기*, що перетворює дієслово на іменник і потребує на сусідньому місці прикметник, що характеризує його. Переважну більшість вони будуть йти пліч-о-пліч, але цілком нормально буде і не орієнтуватися на це кожен раз.

Отже, продемонстровані сталі словосполучення складають повну картинку позиції та видозмін лексеми «рот» у ідіоматичних виразах. Більшості після глибоких пошуків дійсно можливо підібрати український відповідник, а інколи декілька. Однак, дотримуючись прямого та переносного значення, простежуються і зміни у структуро-смісловому колі. Це проявляється у переробці навіть поданого роз'яснення, виключно при розгляді на практиці вживання, бо не всі слова будуть компонувати один з одним, що призведе до непорозумінь з боку майбутніх читачів. Тому доля рятувальника покладається на обізнаність та вміння домірного донесення інформації перекладача.

2.2 Лексема «рот» як компонент *속담* (прислів'я)

Фразеологічна складова кожної мови накладається на відбиток перше започаткованих корінь, що споглядають вглиб історії та позиціонують своє ставлення через порівняння, метафору, сатиру та людську філософію стародавніх років. Добре сформульовані, лаконічні та вдало підібрані вони справляють монументальний ефект на суспільство.

Найбільш автентичним прикладом мудрості народу є прислів'я. Їх автором доцільно вважати не одну людину, а спільноту цілої країни. Здебільшого джерело їх походження – життя простого люду, а в процесі переходів запам'ятовуються насамперед своїм довготривалим перебуванням у відомих історіях (Жила, 2011).

Протягом багатовікової традиції світ набув великих змін, тому прислів'я є взірцем небезпідставної критики, життєвих уроків або досвіду, отриманого плином часу та обставин. Їх періодизація сягає такої давнини, коли за відсутністю писемності, єдиним способом передати настанову були уста. У подальшому це віддзеркалилось у перших проявах усної народної творчості та стало тим ґрунтом, що на ранніх етапах започаткував казки, байки та інші фольклорні одиниці, незамінною частиною котрих стали народні вислови.

Вічні супутники кожного покоління, котрі поділяють з нами як труднощі, так і позитивні моменти, втілюють у собі багатозарову буденність людського життя та застерігають, що життя є швидкоплинним, розвертаючи до щирості, людяності та індивідуальності. Через це їх і позиціонують як інтелектуальний та моральний статок нації з незапам'ятних часів. Така форма усної традиції залишила відбиток у своєрідності й інколи складності, бо те, що передається з поколінь в покоління супроводжуються безкінечними переробками, що кінцевий варіант стає неосяжним наступним поколінням (*우리말 속담*, 2009).

В цьому і полягає їх слабе місце. Навіть за рік мовні зміни можуть приголомшити і поміняти колись прийняті та знайомі орфографічні правила на щось несхоже на початкову суть, а що вже казати за тисячолітній шлях. Відповідні інциденти, головних чином, є результатом суспільно-геополітичних змін та впливу іноземних держав. Так, частина прислів'їв містить архаїчні або застарілі слова, які рідко зустрічаються у сучасному житті.

Однак, це не вагома причина не слідувати обов'язку передавати усну спадщину далі. Відповідальність безмежно заохочує продовжувати справу попередників, та не просто поширити з уст в уста, а спочатку осягнути межі повчань і тільки потім навчити їх інших. Таким чином, вузьке розуміння цієї традиції спонукає нас до

більшого розкриття мовної ідентичності, її конкретики та точного вираження у вигляді прислів'їв.

Згідно цього оберемо лексему «рот/입» в якості відображення всіх лексичних видозмін та їх характерних атрибутів, що будують одне ціле. Крім того, збудуємо власну думку стосовно наявних нюансів, як от, на прикладі наступних прислів'їв:

1. *입에 쓴 약이 병에는 좋다* (букв. гіркі ліки у роті корисні від хвороби) – «гарні ліки ніколи не бувають солодкими» (*우리말 속담*, 2009). Маємо ряд синонімічних фразеологічних виразів в українській мові, однак вони не мають нічого спільного зі словесним значенням навіть віддалено, тому краще наблизитись до описового методу. У запропонованому прикладі смислове значення лексеми відображає здобування хорошого, навіть якщо воно слідувало з болісним прийняттям цього.

Значення прислів'я акцентує увагу на критиці або пораді з боку іншої людини, що завдає болю та робить вразливим отримувача на мить, однак згодом це стане стимулом у отриманні неперевершених результатів. Тобто, як би погано не звучало сказане, лише з стійкою волею, критичним мисленням та самодисципліною, можна отримати користь з цього.

Приклад вживання: *엄마의 충고에 순간 기분이 상했지만 입에 쓴 약이 병에는 좋다고 하니 너무 속상해 하지 말아야겠다.* – «Мій настрій зіпсувався навіть через мамине зауваження, але як то кажуть, гарні ліки ніколи не бувають солодкими, тому мені не слід дуже засмучуватися» (*김태웅*, 2015). Зупиняємось на основних аспектах передачі на практиці – структура та граматична подача. По-перше, нових видозмін необхідна частина не зазнала, передалася відповідно першоджерелу.

По-друге, постійним компонентом в корейській мові слугує непряма мова -*다고 하다* і перекладаючи будемо користуватися скороченим відповідником – «як то кажуть» або «подейкують». І останнє постає у заключній граматичній формі -*아/어야겠다*, що згідно попереднього твердження, сприяє думці у необхідності певного вчинку.

2. *입에 쓴 약이 병을 고친다* (букв. гіркі ліки у роті вилікують хворобу) – «гірким лікують, а солодким – калічать» (*우리말 속담*, 2009). Значення цілком ідентичне минулому прислів'ю. Задля демонстрації варіативності з українського боку було підібрано схоже однозначне висловлення.

Приклад вживання: – *어른들은 왜 만날 듣기 싫게 잔소리를 하는 거야?*

– *입에 쓴 약이 병을 고치는 법이야. 그게 지금은 잔소리로 들려도 다 너 위해서 하는 말이야.* – «Чому дорослі прискіпаються до мене?» – «Зрозуміло, гірким лікують, а солодким – калічать. Хоча зараз це і звучить трошки як лайння, але це для твого ж блага» (Електронний словник корейської мови Naver). Зчаста граматика *-는 법이다* використовується в корейських прислів'ях для підкреслення основних принципів та істини. Зазначає природний перебіг речей, у якому конкретний стан дій уже вирішено заздалегідь. Втім, говорить про цілком логічні речі або природні закони, кліше.

3. *입에 침이나 바르고 거짓말 해라* – «оближи свої губи перед тим як казати неправду» (Електронний словник корейської мови Naver). Перевага надана методу калькування, адже можливі українські адаптації «брехати, стиснувши зуби», «водити за ніс», не відповідають покладеній суті та не охоплюють все належну передачу оригінального тону. Застосована граматика *-아/어라* натякає на необхідність зберігання наказового способу. На додачу, у такому вигляді вона прийнятна лише до звернень по відношенню до близьких друзів або молодших за віком. Тому передбачається варіативність з огляду статусу або вікової складової. На цьому ми зупинимось у прикладі.

У цьому виразі лексема «입» подається у значенні губи, а зі сторони самого змісту, віддзеркалює очевидну брехню. Мова йде про людину, котра безсоромно бреше або підлабузнюється. В свою чергу, протилежна сторона сприймає це з іронією, бо чітко вбачає поведінку. Тому пристосуванню можуть відповідати навіть і несталі вирази – «я бачу, що ти брешеш» або «ти мені лестиш».

Приклад вживання: – *몇 살 정도로 보여요?*

– *스물 다섯 살 정도?*

– *에이, 입에 침이나 바르고 그런 소리 하세요.* – «На скільки я виглядаю?» – «Десь на двадцять п'ять?» – «Гей, не намагайся лестити мені» (Ruun, 2018). Як і згадувалось раніше, наказовий спосіб може змінюватися в залежності від співрозмовника. У даному прикладі, людина, що застосовує репліку або молодша, або не має високого статусу і віддає перевагу неформальному ввічливому стилю з *-아/어요* та наказу з конструкцією *-세요*. Логічний ланцюг можна продовжити до неформального стилю лише з *-아/어* та відповідного закінчення наказу *-해*. Більше того, *거짓말* видозмінюється до *그런 소리*, що виключно в цьому випадку сприймається синонімічно. Згідно структури ФО, використання покриває поле діалогів.

4. *입은 삐뚤어져도 말은 바로 해라 [하랬다]* (букв. говори правильні слова, навіть якщо рот кривий) – «говорити правду за будь-яких обставин» (Ruun, 2018). Головна ідея полягає в тому, що в якій ситуації людина би не опинилася, вона повинна бути чесною і не змінювати чи спотворювати оповідь або просто повинна ділитися своєю відвертою думкою. Ще одне пояснення – говорити, не вживаючи ненормативну лексику. Проте не настільки широко воно і розповсюджується, тож нечасто можна стикнутися с полісемією.

Приклад вживання: *입은 삐뚤어져도 말은 바로 하겠다고 김 선수가 이 선수를 친 건 고의가 아니라 사고였습니다.* – «Як то кажуть, не перекручуй історію, бо Кім вдарила гравця Лі ненавмисно» (Ruun, 2018). Наявний індивідуальний підбір під переклад. Конструктивна граматики спрощує непряму мову з повної форми *-다고 하다* до *-다고*. Такий вигляд зустрічається практично в усіх взаємодіях ФО та повсякденних розмовах. І втім, як і у попередньому прикладі, через позначення наказового відтінку *-해라* є вірогідність зустріти ФО у кінці речення без усіляких допоміжних конструкцій.

5. *입이 열 개라도 할 말이 없다* (букв. хоч і десять ротів, а сказати нема чого) – «не мати виправдань» (Ruun, 2018). Відповідає ситуаціям, коли провина настільки очевидна, що немає ніякого сенсу спростовувати звинувачення. А детальніший аналіз зводиться до обставин з поганим змістом, що завдали шкоди конкретному об'єкту та стали осередком негараздів.

Приклад вживання: 그는 음주 운전에 대해 입이 열 개라도 할 말이 없다며 고개를 숙였다. – «Він опустил голову, заявивши, що його водінню у нетверезому стані немає виправдань» (Pyun, 2018). Слід зазначити, що ця фраза може контрастувати з звичайною заміною закінчення прикметника 없다 у офіційно-ввічливому стилі з -습니다.

6. 입에 맞는 떡 (букв. тток підходить до рота) – «щось до душі» (Електронний словник корейської мови Naver). Загалом 입에 맞다 є також стійким виразом, що розкривається як «до смаку» та є прямим синонімом 맛있다. Якщо у цьому випадку говориться про прикметну характеристику, то тут посилаємося на узагальнену одиницю, що відповідає нашим вподобанням. У ситуації з іменником 떡, хоч він і пояснюється рисовою здобобою, але з давніх-давен фігурує в переносному сенсі та є частиною не одного крилатого виразу.

Приклад вживання: 그렇게 입에 맞는 떡은 구하기 어렵다. – «Важко знайти річ, яка б була так тобі до смаку» (Електронний словник корейської мови Naver). Лексема «рот» у такому разі перекидається до лексико-семантичного поля «смак» і діє за його принципами. Втім, заключний фрагмент набуває сталості. Вірогідний максимум перемін – у синонімічний ряд 찾기가 쉽지 않다.

7. 입에서 신물이 난다 (букв. з рота відчувати відрижку) – «ситий донесхочу» (Електронний словник корейської мови Naver). Позначає стомлений стан або сильну нелюбов до чогось. Коротко кажучи, мова йде про метафоричне надмірне перевиконання якоїсь дії та нині відразу від всього, що з нею пов'язано, або навіть ненависть.

Приклад вживання: 일주일째 이것만 먹으니까 입에서 신물이 난다 – «Я ситий донесхочу цією стравою, адже тільки її їв протягом тижня» (Електронний словник корейської мови Naver). В даному випадку пояснення має відношення до їжі, але використовується і у плані роботи, справ і т.д.

Як ми могли запевнитися з вище наведених прикладів, переклад прислів'їв є найтяжчим відгалуженням фразеології. Проводячи паралель, зупиняємось на двох

типах, що зазнають відтворення в нашій мові – відповідники, котрим легко знаходяться еквіваленти та дається пояснення і ті, що несуть такий великий спектр мови оригіналу, що все, що залишається – відтворити слово в слово для збереження основи. Проте навіть наявність еквівалента не гарантує його стовідсоткове застосування при перекладі, адже українська та корейська мають ряд розбіжностей, що спонукає тільки до перетворення виразу на користь мови перекладу, що стане сприйнятливим для граматично-сміслового аспекту.

Висновки до Розділу 2

Корейській мові чітко відповідає класифікація своїх фразеологічних одиниць на ще менші підгрупи, які мають власне походження та метаморфозу. Ідіоми, прислів'я є тим фундаментом, з котрого все почалося та буде продовжуватися незалежно від часів та змін. Ці складники і є тими культовими змінами, котрі наявні в кожному періоді, і таким чином відіграють істотне значення для історії корейської мови та культури. Тому їх вивчення забезпечує аналіз навіть первинних проявів усної народної творчості та підводить нас до окреслення меж даної проблематики та труднощів, що постають на шляху.

Беручи лексему «рот» об'єктом дослідження, усвідомлюємо, що поєднання її з іншими словами у полі стійкого розширює її межі використання, що може поширюватися у деяких випадках на зміну частини мови, як у *입이 가뻐다*, або перенесення значення на інший предмет. Фактично більшість так чи інакше зачіпає основні функції мовленнєвого апарату чи ротової порожнини. Так, у таких прикладах, як: *입에 대다*, *입만 살다*, *입이 짧다*, компонент нашого досліду відображає своє першочергове значення.

З іншого боку, деякі ФО, наприклад, *입이 (딱) 벌어지다* та *입이 닳다*, моментами схильні репрезентувати емоційні та персональні відтінки. Це і постає головною метою встановлення інтерпретації, що дотримуючись переносного або прямого

відповідника, зможе передати не тільки значення, але й частинку культурного походження за наявності якнайменшої кількості калькувань.

Для ширшого опанування багат шаровості контексту, особливостей функціонування, етимології та поля нюансів, ми проаналізували понад тридцять одиниць та сформува-ли ряд критеріїв, відповідників, а також розглянули окрему роль кожного у реченні, додавши їх зіставлення зі всіма частинами мови та зв'язок з граматичними сполуками.

ВИСНОВКИ

Фразеологічний спектр несе у собі споконвічне джерело культурної спадщини, людської думки, досвіду змін і потоку експресивності. Відтворення відповідних чинників підсумовує наше уявлення про початок усталених мовних традицій, перебіг вікових подій, що знайшли своє відтворення у фразеологізмах, зачіпає і літературо-культурний всесвіт наших предків, що дає змогу досягнути межі многогранних ідіоматичних поглядів на ряд обставин. Зрештою, тільки з їх допомогою підвищується вірогідність у не звичайному вивченні мови, а найважливішому прояві – у розумінні репрезентованих лексичних одиниць та опануванні розбіжностей в їх складниках.

Базуючись на дослідженні, зауважуємо, що розгляд фразеології з різних боків, систематична двоякість у поглядах науковців та послідовна неоднозначність полишають переважно молоду лінгвістичну дисципліну на невпорядкованій сходинці мовознавства. А відсутність єдиного загальноприйнятого пояснення науки тільки вказує на вразливість, що досить довго супроводжувалося невстановленням достатньої кількості теорій для ширшого наукового ознайомлення та розширення спектру досліджень.

Встановлено, що яскравим кроком до подолання всіляких розбіжностей є створення такого масштабного обсягу класифікацій та супроводжуючих їх пояснень, що насамперед полегшило сприйняття фразеології в мовному середовищі та залучило до встановлення фразеологічних особливостей ще більше фахівців. Однак підстановка під лексичні зміни та розгляд систематичного ряду на прикладі інших мов зосереджує увагу на недосконалості пояснень, малому полю охоплення аналізу та невмотивованості деяких суджень, що демонструє потребу в редагуванні наявних пунктів серед сучасної лінгвістичної теорії. Тому, не зважаючи на наявності деяких негативних аспектів, формування класифікацій було стовідсотково істотним рішенням у науковій розробці та удосконаленні подальших сфер діяльності.

Тенденція останніх років до ще більш доцільного аналізу буде свій чіткий фундамент, що формує ідею необхідності розширення кордонів фразеологічної цілої

різних мов і побудові власного ряду термінів, зауважень та стилістичної норми відповідно до всебічних мовних правил. Тому, зауваження цих питань посилає нас до заглиблення у різнобічність семантико-компонентного витоку та констатує це в якості як і головного напрямку фразеології, так і базової мети багатьох праць мовознавців і науки зокрема.

Фразеологічний склад корейської мови не є винятком і демонструє багатство народного спадку, що заохочує до винайдення культурних відмінностей, експресивно-забарвлюючих функцій та розгляду складової проблематики, в особливості для іноземців. Простеження згаданих властивостей з погляду досліджень залишається проблемою для українських охочих оцінити ці відмінні риси. Згаданим аспектом займалися вкрай обмежено, що не може дати відповідь на всі запитання. А конкретні приклади загалом не супроводжує аналіз центральних принципів трансформації та інтерпретації для однозначних висновків. Тому, задля ширшої наукової розбудови цього поля у пропонованій роботі нами було розглянуто функціонування лексеми «рот» у фразеологічних виразах та прислів'їв сучасної корейської мови.

Хоча одночасно логічність та простота корейських фразеологічних одиниць можуть привести до вірних ситуацій вживання, все ж їх важливим атрибутом є характерне відтворення та непряме сприйняття. Загальне перенесення устаткованого поняття на інші відповідники поширює кількість сфер діяльності їх пристосування, що збагачує не тільки побутове життя, а і постає частиною корейської літератури та розмовної мови, як у прикладі з *입에 거미줄 치다*. До того ж, зазначаємо урізноманітнення та наявність синонімічних і, відповідно до *입이 무겁다* та *입이 가볍다*, антонімічних відповідників, що підкреслює їх широке використання та суттєве місце у повсякденному житті.

З наведених прикладів у роботі ми дійшли висновку наскільки складно перенести відповідні фразеологізми без знання методів правильної передачі. З огляду на ступінь наявності культурної складової нами було запропоновано різні варіації перекладу з урахуванням наявності лексеми «рот», а саме в якості пошуку аналогу, еквівалента, методу калькування або описового способу.

Більшості фразеологізмів вдалося підібрати еквівалент або аналог, що виключило використання інверсій та перетворень. Дослівний переклад допоміг відтворити всі структурні особливості та підкреслив необхідну лексему. Для ідіоми *입 바른 소리* за допомогою описового способу ми, у свою чергу, максимально коротко передали головний зміст. Кожний метод зважувався з сумісністю до граматичних правил та природним звучанням з іншими компонентами речень.

Покладаючись на лексему «рот» нами було встановлено всебічні межі її видозмін, що загалом охоплюють образність та переносне значення. Так, її функції перетинаються переважно з експресивністю, підсиленням сенсу та передачею стану мовця, як у випадку з *입이 귀에 걸리다*, *입만 아프다*, *입이 심심하다* тощо.

Окрім того, поле як смислового, так і структурного кола може варіюватися відповідно від позиції виразу у прикладах. Межі їх коливаються від набування змін в якості частини мови до постанови фразеологізма під логічний граматичний ланцюг. З іншого ж боку, вони постають нерозривним цілим і зі своєю структурою вживаються лише у сталому вигляді. А у тієї невеликої кількості, де наявне доповнення, що характерно для *입이 똥다* та *입에 침이 마르다*, можливість підкреслення емоційності є провідною характеристикою, тому жодним разом не впливає на основні ідіоматичні функції.

Більше того, моментами ми зіткнулися з труднощами. Так, аналіз прислів'я *입에 쓴 약이 병에는 좋다* дав змогу зрозуміти, що фразеологізми-еквіваленти не завжди будуть влучною інтерпретацією. Адже несумісність і протиріччя граматичної складової речення може постати неосяжним мовним цілим для читачів. Тому, задля усунення таких моментів доцільно буде покладатися на перекладацьку інтуїцію, з урахуванням обізнаності, перекладацького досвіду, правильної подачі інформації та критичного аналізу, що є запорукою вдалої роботи.

Перспективу подальших досліджень ми вбачаємо у розгляді інших лексичних компонентів фразеологічного складу корейської мови та дослідженні їх структурних особливостей, що у подальшому допоможе чітко окреслити різноманітність їх сфери використання та роль у фразеологічному контексті.

АНОТАЦІЯ

주석

어구 스펙트럼은 그 자체로 인간 사고 경험의 문화 유산의 원초적 원천을 담고 있다. 이것은 문화적 변화에 대한 질문에 대한 답을 찾고자 하는 과학자들의 관심을 끌고 있다. 한국어 어법도 예외는 아니며 차이점에 대한 이해와 어휘 문제에 대한 고려를 장려하는 언어적 유산을 가지고 있다. 이러한 특징을 분석하는 것은 일감 수가 적기 때문에 우크라이나 측에 여전히 문제다. 그리고 이번 학기 논문에서 과학적 활동을 확장하고 여러 가지 특징을 찾기 위해 한국말의 관용어와 속담에서 어휘소 "입"의 기능을 고찰하였다.

일반적으로 한국어 어구 단위는 논리적이고 단순하여 대부분의 경우 올바른 사용 상황으로 이어질 수 있지만 여전히 매우 중요한 사실은 그 비유적 의미와 특징적인 재현이다. 또한 논문에서 우리는 대부분의 경우 선택한 어휘소가 다른 개념의 의미를 다루고 기능의 한계를 확장하는 형태의 다양성뿐만 아니라 동의어 및 반의어 대응물의 존재를 강조한다.

어휘소 "입"을 고려하여 주로 이미지 및 비유적 의미와 관련된 변형의 한계를 설정했다. 따라서 그 기능은 주로 화자의 상태 전달, 표현력 또는 일반적인 의미 강화에 특징적이다. 이것은 일상 생활에서 널리 사용되고 필수적인 위치를 설명한다.

우리는 대부분의 어구 단위에 해당하는 것을 찾았지만 때때로 관용구를 번역하는 것이 얼마나 어려운지, 그리고 등가어가 올바른 해석이 아닐 수 있는지를 명확하게 하는 문제에 직면했다. 결국 문장의 문법적 구성 요소와 원본에 쓰여진 내용의 비 호환성은 독자가 이해하지 못할 수 있다. 따라서 이러한 상황을 피하기 위해서는 성공적인 작업의 열쇠인 인식, 경험, 정보의 올바른 제시 및 비판적 분석을 고려한 직관에 의존해야 한다.

키워드: 어구, 문화 유산, 어법, 특징, 관용어, 속담, 어휘소, 다양성.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Баран, Я., & Зимомря, М. (1999). *Теоретичні основи фразеології*: навчальний посібник. Ужгород: Ужгородський державний університет. – 7-147.

Білодід, І. К. (Ред.). (1973). *Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія*. Київ: Наукова думка. – 331-435.

Білоноженко, В. М., Гнатюк, І. С., Дятчук, В. В., Неровня, В. Н., & Федоренко, Т. О. (2003). *Словник фразеологізмів української мови*. Київ: Наукова думка.

Білоус, О. М. (2013). *Теорія і технологія перекладу: Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. – 159-164.

Гнатюк, І., & Самойлова, І. (2011). *Українська лексикографія в загальнослов'янському контексті: теорія, практика, типологія*, До 90-річчя від дня народження професора Лариси Григорівни Скрипник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. – 50.

Грищенко, А. П. (Ред.). (2002). *Сучасна українська літературна мова: 3-тє видання, доповнене*. Київ: Вища школа. – 203-213.

Жила, В. (2011). Фразеологічні одиниці та прислів'я як об'єкт лінгвістичних досліджень у корейській мові. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*, (54).

Жила, В. (2014). Основні джерела походження корейських фразеологізмів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література*, (1), 12-15.

Кияк, Т. Р., Огуй, О. Д., & Науменко, А. М. (2006). *Теорія і практика перекладу [нім.]*: Підручник для ВНЗ. Київ: Нова Книга. – 166-191.

Кочерган, М. П. (2001). *Вступ до мовознавства: підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.* Київ: Академія. – 241-248.

Кочерган, М. П. (2006). *Загальне мовознавство*: підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. Київ: Академія. – 290-296.

Скрипник, Л. Г. (1973). *Фразеологія української мови*. Київ: Наукова думка.

Ужченко, В. Д., & Ужченко, Д. В. (2005). *Фразеологія сучасної української мови*: навч. посіб. Луганськ: Альма-матер. – 13-125.

Ющук, І. П. (2012). *Практикум з правопису і граматики української мови*. Київ: Освіта. – 80-91.

Bally, C. (1909). *Traité de stylistique française*. Genève: Georg et Cie. – 74-77.

Choi, H. (2019). *Speak Korean like Korean: Easy to use Idioms* (1). 서울: 렛츠북 – 112-173.

Lee, J., & Lee, Y. (2017). *Essential Korean Idioms: 300 Idioms to Upgrade Your Korean*. Irvine: Seoul Selection U.S.A.

Pyun, Danielle O. (2018). *500 Common Korean Idioms*. New York, NY: Routledge.

김태웅 (2015). *New 스타일 한국어 관용 표현*. 서울: 동양북스.

우리말 속담 4000. (2009). 서울: 도원미디어.

Naver Dictionary <https://en.dict.naver.com/#/main?sLn=en>